

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

27 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Guzun Ion și Catan Liliana,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei Strășeni, sediul Central din 18 iunie 2020 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2020, declarat în propria cauză penală de către inculpatul

Ghindî Ion Xxxxx, născut la xxxx,
originar și domiciliat în s. Xxxxx, r-nul Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

- 1. prima instanță:** 27.11.2019 – 18.06.2020;
- 2. instanța de apel:** 20.07.2020 – 16.12.2020;
- 3. instanța de recurs:** 02.07.2021 – 27.10.2021.

Asupra recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Strășeni, sediul Central din 18.06.2020, Ghindî Ion a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal, și în baza acestui articol, i-a fost stabilită o pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 13 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

S-a dispus încasarea din contul inculpatului Ghindî Ion, în contul statului, cheltuielile judiciare în mărime de 5016 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Ghindî Ion, la 22.09.2019 aproximativ la orele 15:30, aflându-se în stradă, în s. Xxxxx, r-nul Xxxxx, în apropierea gospodăriei cet. Grosu Nicolae, împreună cu cet. Scobici Andrei, urmare a unui conflict, apărut între el și cet. Scobici Andrei din cauza unei pretinse datorii de 200 lei, care a generat într-o ceartă, intenționat, cu scopul de a-i cauza leziuni corporale, i-a aplicat lui Scobici Andrei multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, în rezultatul cărora ultimul, tot în aceeași zi, aproximativ la orele 22:30 a decedat.

Conform raportului de expertiză judiciară nr. xxxx din 23.09.2019, moartea cet. Scobici Andrei a survenit peste aproximativ 4-6 ore de la primirea vătămarilor corporale, în rezultatul șocului traumatic și hemoragic, cauzat prin ruptura traumatică a intestinului subțire, hemoragiei abundente a cavității abdominale, 1680 ml chiag, hematom subcapsular a ficatului, plăgile contuze, echimoze și excoriații ale feței care s-au format prin lovire directă în regiunea abdomenului, se califică ca vătămări corporale grave, periculoase pentru viață și sunt în legătură directă cu survenirea decesului.

Astfel, instanța de judecată a stabilit că, prin acțiunile sale intenționate Ghindî Ion a comis infracțiunea prevăzută de art. 151 alin. (4) Cod penal, individualizată prin „vătămarea intenționată gravă a integrității corporale și a sănătății, adică vătămarea intenționată gravă a integrității corporale și a sănătății, care este periculoasă pentru viață și care a provocat decesul victimei”.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Arabadji Mariana în numele inculpatului, prin care a solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Ghindî Ion să fie achitat, deoarece fapta nu a fost comisă de inculpat.

3.1. În motivarea apelului a invocat că, sentința în cauză este una neîntemeiată, or în cadrul cercetării judecătorești nu s-a confirmat învinuirea adusă lui Ghindî Ion în comiterea infracțiunii incriminate.

Astfel că, pentru a decide ca și demonstrată legătură de cauzalitate, instanța de judecată face trimitere la raportul de expertiză medico-legală din 23 septembrie 2019, conform căruia moartea cet. Scobici Andrei a survenit peste aproximativ 4-6 ore de la primirea vătămarilor corporale și instanța de judecată indică că acest lucru a fost confirmat de către martorul Arteni Olga și martorul Severin Vasile.

În acest sens, a atras atenția, că acest fapt nu corespunde celor cercetate în cadrul ședințelor de judecată, or, nici un martor audiat nu a confirmat și nici nu putea confirma ora survenirii decesului, reieșind din faptul că ei nu au asemenea abilități și în acest sens apărarea a atras atenția instanței de fond că reieșind din materialele cauzei penale, din raportul de expertiză medico-legală, ora survenirii decesului lui Scobici Andrei nu poate fi ora indicată în actul de învinuire, dar nu se știe din care considerente acest lucru a fost ignorat de către instanța de judecată.

Mai mult, instanța de judecată a invocat că versiunea inculpatului, că Scobici Andrei a fost bătut de altcineva, este doar o poziție de apărare, luînd în considerație că martorul Arteni Olga, adică concubina decedatului și martorul Severin Vasile, au declarat faptul că Scobici Andrei le-ar fi comunicat că a fost bătut de Ghindî Ion, însă instanța a ignorat că pe lângă faptul că declarațiile acestor doi martori ridică mai multe semne de întrebare, la care apărarea a atras atenția în susținerile verbale, dar la care

instanța de judecată a omis să se expună, totodată aceste declarații nu coroborează cu declarațiile celorlalți martori audiați pe parcursul cercetării judecătorești.

Distinct de aceste circumstanțe, nici martorul Arteni Olga și nici martorul Severin Vasile fiind audiați în instanță nu au declarat că au văzut cum inculpatul l-ar fi lovit pe Scobici Andrei sau că ultimul le-ar fi spus că a fost lovit de către Ghindî Ion în abdomen, ceea ce înseamnă că concluziile instanței sunt bazate pe supoziții și pe niște declarații care nu pot fi verificate.

Totodată, a susținut că instanța de judecată nu a dat o apreciere faptului că Ghindî Ion a fost audiat pe timp de noapte, în stare de oboseală, în lipsa unui apărător ales și nu i s-a acordat timp în acest sens, fiindu-i în așa mod încălcat dreptul acestuia la apărare, or, apărătorul din oficiu a constituit doar o formalitate, acesta prezentându-se doar pentru a semna procesul-verbal de audiere; nu i s-a explicat faptul că poate scrie personal declarațiile, aceste circumstanțe nefiind consemnate în procesul-verbal de audiere, pe care Ghindî Ion nu l-a citit, ci doar l-a semnat pentru că așa i-a spus ofițerul de urmărire penală, fiind în așa mod încălcate prevederile art. 104 Cod de procedură penală.

Instanța de fond apreciind critic afirmațiile apărătorului cu referire la faptul că ora decesului lui Scobici Andrei, nu a fost și nici nu putea fi ora indicată în actul de învinuire, face trimitere la raportul de expertiză medico-legală, însă evită să i-a în considerație un simplu calcul matematic, reieșind din raportul în referință și din alte materiale ale cauzei penale, dar din declarațiile martorilor acuzării date pe parcursul cercetării judecătorești, reiese că ora decesului nu este ora 22.30, ci ora 23.45 și aici nu mai poate fi vorba despre o aproximație, deoarece în materialele cauzei penale se regăsește informația serviciului 112 din ziua cu pricina.

Din declarațiile martorului Severin Vasile reiese că atunci când Scobici Andrei a fost văzut de el, seara târziu, în centrul satului și care l-a ajutat să ajungă acasă, acesta era murdar și plin de sânge, atunci când a fost văzut după ce Ghindî Ion a ieșit cu Mihail Alexei, Botnari Ion din gospodăria lui Grosu Ion, Scobici Andrei stătea sub un gard, la o distanță de aproximativ 1,5 km de gospodăria lui Grosu Ion și nu era murdar de sânge. În așa circumstanțe se impune întrebarea logică, la care urma să găsească un răspuns în cadrul urmăririi penale, întrebare pe care apărarea a adresat-o în susținerile verbale și anume cum a ajuns să fie Scobici Andrei murdar de sânge și cu vânătăi.

Instanța de judecată s-a expus tendențios și asupra personalității inculpatului Ghindî Ion, or, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța a ținut cont de caracteristica anexată de către organul de urmărire penală, ignorând caracteristica prezentată de către apărare, care este una diametral opusă și asupra căreia instanța de judecată nici măcar nu s-a referit. Totodată, instanța de judecată nu a ținut cont de faptul

că Ghindî Ion anterior nu a fost condamnat, este invalid de gradul doi, se caracterizează pozitiv.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2020, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de către avocatul Arabadji Mariana în numele inculpatului, cu menținerea sentinței.

4.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, la pronunțarea sentinței, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că, inculpatului Ghindî Ion a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 151 alin. (4) Cod penal, după indicii calificativi - *vătămarea intenționată gravă a integrității corporale și a sănătății, adică vătămarea intenționată gravă a integrității corporale și a sănătății, care este periculoasă pentru viață și care a provocat decesul victimei.*

Examinând probatorul administrat, instanța de apel a considerat dovedită în afara dubiilor rezonabile vina inculpatului Ghindî Ion pe deplin prin următoarea sistemă de probe pertinente, concludente, utile și veridice, care coroborează între ele, cum ar fi: declarațiile succesului părții vătămate Scobici Nina, declarațiile martorilor Arteni Olga, Calin Natalia, Calmîș Eudochia, Severin Vasile, Hanafiev Ruslan, Grosu Nina, Grosu Ion, Alexei Mihail, Botnari Toma, Botnari Ion, Arteni Olga, Vizir Natalia, Mișurov Nina; prin probele materiale: procesul-verbal de cercetare la fața locului din 21.09.2019, împreună cu fototabelul; procesul-verbal de cercetare la fața locului din 23.09.2019 efectuată în gospodăria lui Arteni Olga, împreună cu fototabel; procesul-verbal de confruntare dintre martorul Alexei Mihail și martorul Grosu Ion; raportul de expertiză judiciară nr. xxxx din 23 septembrie 2019; raportul xxxx sângele cadavrului s-a depistat 0,38 promile alcool etilic influență neînsemnată a alcoolului; raportul de expertiză judiciară nr. xxxx din 13.11.2019; procesul-verbal de constatare a stării de ebrietate împreună cu tichetul „Drager” alcotest din 23.09.2019.

Instanța de apel a atestat că, declarațiile inculpatului Ghindî Ion privind nevinovăția sa în comiterea faptei penale incriminate se combat prin totalitatea de probe pertinente, concludente, utile și veridice cercetate în ședința de judecată și anume prin declarațiile succesului părții vătămate și a martorilor audiați în ședința de judecată, precum și probele scrise cercetate în ședința de judecată. Aceste probe coroborează între ele și demonstrează incontestabil vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii de vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care este periculoasă pentru viață, care a provocat decesul victimei.

Așa dar, conform raportului de expertiză judiciară nr. xxxx din 23 septembrie 2019, moartea cet. Scobici Andrei a survenit peste aproximativ 4-6 ore de la primirea vătămarilor corporale, în rezultatul șocului traumatic și hemoragie, cauzat prin ruptura traumatică a intestinului subțire, hemoragiei abundente a cavității abdominale, 1680 ml

chiag, hematom subcapsular a ficatului, plăgile contuze, echimozele și excoriațiile feței, care s-au format prin lovire directă în regiunea abdomenului, feții-possibil în timpul și circumstanțele indicate, se califică ca vătămări corporale grave, periculoase pentru viață și sunt în legătură directă cu survenirea decesului.

Totodată, la caz, instanța de apel a reținut că declarațiile martorului Severin Vasile, care fiind audiat în instanța de fond, a relatat că, în luna septembrie a anului 2019, orele 22:30 se întorcea acasă prin satul Pânășești. La un moment dat la fântâna „Druhana”, jos a observat un om bătut, plin de sânge. L-a atins, iar omul a spus că îl cheamă Andrei. A mai menționat că l-a bătut Vanea Ghindă. L-a adus acasă, unde era concubina sau soția acestuia. După ce l-a dus pe pat el a plecat acasă.

În această ordine de idei, instanța de apel a reținut că cele menționate supra, coroborează declarațiile martorilor Alexei Mihail, Botnari Ion și Grosu Ion, din declarațiile cărora rezultă că, în gospodăria lui Grosu, la masă, între inculpatul Ghindă Ion și victima Scobici Andrei s-a iscat un conflict pe faptul unei datorii, iar ca urmare, ultimii au ieșit în drum, unde peste 2-3 minute, inculpatul s-a întors înapoi la masă, iar victima - nu.

Or, tot din declarațiile martorului Alexei Mihail reiese că, pe Scobici Andrei l-a văzut când se dădea la vale. Atunci l-a întrebat dacă totul este bine, dacă merge acasă. Când l-a întrebat ce face, acesta a spus că fumează. L-a întrebat dacă poate merge singur pentru că l-a văzut murdar de sânge la nas.

Astfel, instanța de apel a identificat că inculpatul Ghindă Ion, a acționat cu intenție directă, or, acesta, fiind în stare de ebrietate, precum și victima Scobici Andrei, i-a aplicat ultimei lovituri, care ulterior a dus la decesul lui Scobici Andrei, or, loviturile aplicate victimei au o legătură de cauzalitate cu decesul acesteia.

Instanța de apel a apreciat critic afirmația inculpatului Ghindă Ion, precum că dânsul i-a aplicat doar o palmă lui Scobici Andrei, în contextul în care, din declarațiile date în cadrul urmăririi penale, în calitate de bănuț, rezultă cert că, inculpatul i-a aplicat victimei lovituri cu piciorul în abdomen și peste corp, fapt ce este confirmat și prin raportul de expertiză judiciară nr. xxxx din 23 septembrie 2019, potrivit căruia moartea lui Scobici Andrei a survenit prin lovire directă în regiunea abdomenului, feții-possibil.

Instanța de apel a considerat neîntemeiat argumentul apărătorului, precum că fapta incriminată inculpatului, nu a fost comisă de acesta, or, afirmațiile date sunt declarative, în contextul în care, din declarațiile martorilor Arteni Olga și Severin Vasile, rezultă că, victima Scobici Andrei, până a decedat, a declarat că anume Ghindă Ion Dumitru l-a bătut.

Prin urmare, instanța de apel a constatat că, instanța de fond corect a stabilit intenția inculpatului, or, însuși din declarațiile martorilor audiați, rezultă clar că urmare

a conflictului avut anterior între Ghindî Ion și Scobici Andrei, între aceștia s-a iscat un nou conflict, în urma căruia, inculpatul i-a aplicat mai multe lovituri peste corp victimei, iar ca urmare, aceasta a decedat.

Cu referire la argumentul precum că, Ghindî Ion a fost audiat pe timp de noapte, în stare de oboseală, în lipsa unui apărător ales și nu i s-a acordat timp în acest sens, fiindu-i în așa mod încălcat dreptul acestuia la apărare, este unul declarativ, în contextul în care, Ghindî Ion a beneficiat de asistență juridică la momentul corespunzător, or, acesta nu a făcut careva mențiuni cu privire la participarea unui anumit apărător la efectuarea acțiunilor de urmărire penală.

Cu privire la ora decesului victimei, instanța de apel a reținut că potrivit concluziile raportului de expertiză judiciară nr. xxxx din 23 septembrie 2019, moartea cet. Andrei Scobici a survenit peste, aproximativ 4-6 ore de la primirea vătămarilor corporale. Or, faptul invocat de apărător precum că ora decesului lui Scobici Andrei, nu a fost și nici nu putea fi ora indicată în actul de învinuire, este opinia subiectivă, în contextul în care, intervalul de timp indicat în raport, este cu aproximație, fapt menționat în actul corespunzător, precum și nu este în contradicție cu circumstanțele indicate în actul de învinuire potrivit căruia, acțiunile ilegale ale inculpatului au început la 22.09.2019 pe la orele 15.30, iar moartea a survenit aproximativ la 22.30 în aceeași zi.

Instanța de apel a constatat că, concluzia instanței de fond privind pedeapsa stabilită inculpatului este una corectă, deoarece la stabilirea acesteia au fost respectate exigențele legii, pedeapsa stabilită inculpatului fiind în limitele prevăzute de legea penală.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către inculpatul Ghindî Ion, prin care solicită casarea hotărârilor instanțelor judecătorești inferioare, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare în privința sa.

În argumentarea recursului declarat inculpatul pledează pentru nevinovăția sa, invocând că procesul-verbal de audiere a sa a fost întocmit de către ofițerul de urmărire penală și l-a semnat sub presiunea acestuia, fără ca să ei cunoștință cu conținutul acestuia.

6. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului declarat de către inculpat, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal constată că acesta este inadmisibil, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este declarat peste termen.

În conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, termenul de atac cu recurs a deciziei instanței de apel este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

La caz, se reține că dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2020, a fost pronunțat în prezența inculpatului Ghindî Ion (prin intermediul teleconferinței) asistat de avocatul Botnaru Grigore, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată din instanța de apel (f.d. 10-14, vol. III), fiind notificat că pronunțarea integrală a deciziei va avea loc pe data de 15 ianuarie 2021.

Ulterior, la 15 ianuarie 2021, în lipsa inculpatului notificat Ghindî Ion, a fost pronunțată integral decizia instanței de apel, iar la 26 ianuarie 2021 copia deciziei a fost expediată inculpatului (f.d. 40, vol. III).

Astfel, Colegiul penal menționează că potrivit prevederilor art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel, curge de la data pronunțării acesteia.

În acest context, Colegiul penal reține că la 15 iunie 2021 inculpatul Ghindî Ion, declară recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel, evident peste termenul legal de declarare a recursului ordinar prevăzut de lege, fără a invoca argumente întemeiate privind depunerea tardivă a recursurilor.

În acest sens, Colegiul penal statuează că termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Prin urmare, Colegiul penal conchide, că recursul ordinar declarat la 16 iunie 2021 de către inculpatul Ghindî Ion, împotriva deciziei instanței de apel din 16 decembrie 2020, este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

Mai mult, Colegiul penal notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea

apelului/recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă a deciziei și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În hotărârea CtEDO pronunțată în cauza Ponomariov vs Ucraina (03 aprilie 2008) Curtea Europeană a notat că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe noi descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

De asemenea, Colegiul penal reține și jurisprudența CtEDO în hotărârea pronunțată în cauza Bodiș vs. Republica Moldova din 18 iunie 2019 (cererea nr. 7516/10), în care Curtea a statuat că admiterea cererii de recurs după o perioadă de timp considerabilă și în absența oricărei explicații plauzibile cu privire la motivul pentru care partea s-a aflat în imposibilitate de a se adresa mai devreme, s-a soldat cu ignorarea unui întreg proces judiciar, și în consecință s-a constatat încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6§1 CEDO.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2020, în propria cauză penală de către inculpatul **Ghindă Ion Xxxxx**, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **30 noiembrie 2021**.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecătorii

Guzun Ion

Catan Liliana